

Załącznik do Uchwały Nr IV/30/2015

Rady Gminy Przesmyki

z dnia 10 marca 2015 r.

RAPORT

z wykonania „Programu Ochrony Środowiska Gminy Przesmyki na lata 2006 – 2009 z perspektywą na lata 2010 – 2015” w latach 2013-2014

Ilość wody sprzedanej na terenie gminy Przesmyki w latach 2013-2014

1. Wstęp

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.) w celu realizacji polityki ekologicznej państwa nałożyła na wszystkie szczeble administracji samorządowej obowiązek opracowania programów ochrony środowiska.

Zgodnie z wymaganiami ustawowymi program ochrony środowiska powinien być aktualizowany co cztery lata. Co dwa lata organ wykonawczy gminy sporządza raport z wykonania programu, który przedstawia się Radzie Gminy.

Niniejszy dokument stanowi raport z wykonania „Programu Ochrony Środowiska Gminy Przesmyki na lata 2006 – 2009 z perspektywą na lata 2010 – 2015”.

2. Realizacja programu na przestrzeni dwóch lat

Jako podstawowy cel ekologiczny na obszarze gminy do 2015 r. przyjęto rozwój infrastruktury służącej ochronie środowiska oraz kształtowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy w celu poprawy jakości życia mieszkańców, zaktywizowania rozwoju gospodarczego oraz eliminacji źródeł zagrożeń stanu środowiska.

Powyższy cel jest realizowany poprzez cele i zadania ekologiczne. Ustalenia Programu są spójne i kompatybilne z polityką ekologiczną państwa, województwa mazowieckiego i powiatu siedleckiego.

2.1. Ochrona przyrody i krajobrazu

Zadanie to ma na celu ochronę cennych przyrodniczo obiektów oraz wzrost różnorodności biologicznej na terenie gminy.

Na terenie gminy Przesmyki znajdują się dwa parki podworskie: w Dąbrowie z wielogatunkowym drzewostanem i w Łysowie ze szpalerami z lip, grabów, jesionów. Zarejestrowane pomniki przyrody to 3 lipy, klon oraz jesion wyniosły.

W trosce o dobro przyrody gmina prowadzi bieżącą pielęgnację terenów zieleni, a wycince po uzyskaniu stosownego zezwolenia podlegają tylko te drzewa z terenu gminy, które stwarzają zagrożenie bezpieczeństwa lub oceniono ich stan zdrowotny jako zły.

Wszystkie zadania zwarte w Programie będą kontynuowane w latach kolejnych, jako zadania podstawowe, należące do zadań własnych gminy.

Osiągnięty efekt ekologiczny w wyniku realizacji zadań w dziedzinie ochrony przyrody to ochrona obiektów i terenów cennych przyrodniczo.

2.2. Ochrona wód

Zadanie to ma na celu zapewnienie mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody pitnej i odprowadzania ścieków.

Jest to zadanie własne gminy zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 139).

Gmina Przesmyki posiada uregulowany system zaopatrzenia w wodę. Korzystanie z wodociągów zapewnia bezpieczeństwo sanitarne poprzez dostarczanie wody pitnej dobrej jakości. Mieszkańcy gminy są zaopatrywani w wodę pochodzącą z ujęć podziemnych. Obecnie cały obszar gminy jest zwodociągowany. Wszystkie miejscowości w gminie posiadają sieć wodociągową za wyjątkiem nielicznych zabudowań kolonijnych. Budowa sieci pozwoliła na nieograniczony dostęp do wody. Fakt ten ma duże znaczenie szczególnie teraz,

kiedy okresy suszy występują coraz częściej i są coraz dłuższe. Eksploatacją sieci wodociągowej w gminie od 2000 r. zajmuje się Związek Komunalny trzech gmin – Paprotnia, Repki i Przesmyki z siedzibą w Paprotni. Teren gminy Przesmyki zaopatrywany jest w wodę pitną z trzech ujęć: SUW Paprotnia, Kamianki-Czabaje i Dąbrowa.

Poniżej w tabeli przedstawiono analizę sprzedaży wody w gminie Przesmyki w latach 2013-2014

Tabela 1

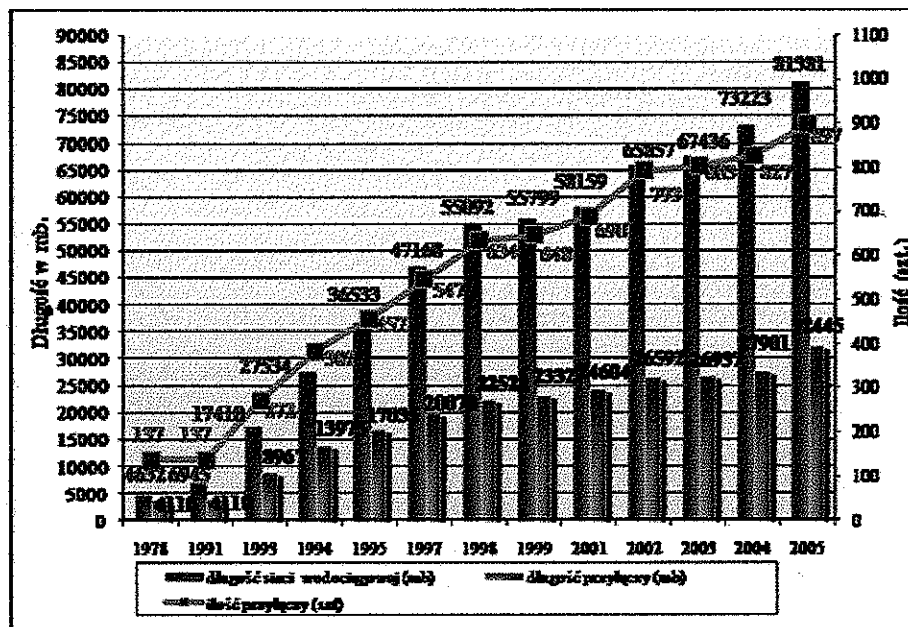
Ilość wody sprzedanej na terenie gminy Przesmyki w latach 2013-2014

SUW	dam ³ /rok	2013r.	2014r.
Dąbrowa		39,2	44,6
Kamianki-Czabaje		17,5	18,5
Paprotnia		99,6	103,4

Schemat rozwoju sieci wodociągowej z przyłączami na terenie gminy w latach 1978-2005 przedstawia wykres poniżej.

Wykres 1

Schemat rozwoju sieci wodociągowej z przyłączami na terenie gminy Przesmyki.

Długość sieci wodociągowej i liczbę przyłączy z poszczególnych ujęć wody przedstawia tabela poniżej.

Tabela 2

Sieć wodociągowa i przyłącza z poszczególnych ujęć wg stanu na dzień 31.12.2014r.

Ujęcie wody	Długość sieci (km)	Długość przyłączy (km)	Ilość przyłączy (szt.)
Paprotnia	43,3	12,7	456
Dąbrowa	33,2	10,5	297
Kamianki-Czabaje	7,3	4,6	160
Razem:	83,8	27,5	913

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w Związku Komunalnym w Paprotni.

Kierunki działań w ramach zadania związanego z ochroną wód w kolejnych latach będą skupiać się wokół rozbudowy i modernizacji wodociągów, modernizacji ujęć wody oraz modernizacji i rozbudowy stacji uzdatniania wody w celu dostosowania jakości wody do standardów UE. Niezwykle istotna jest w tym zakresie sukcesywna wymiana i renowacja wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej.

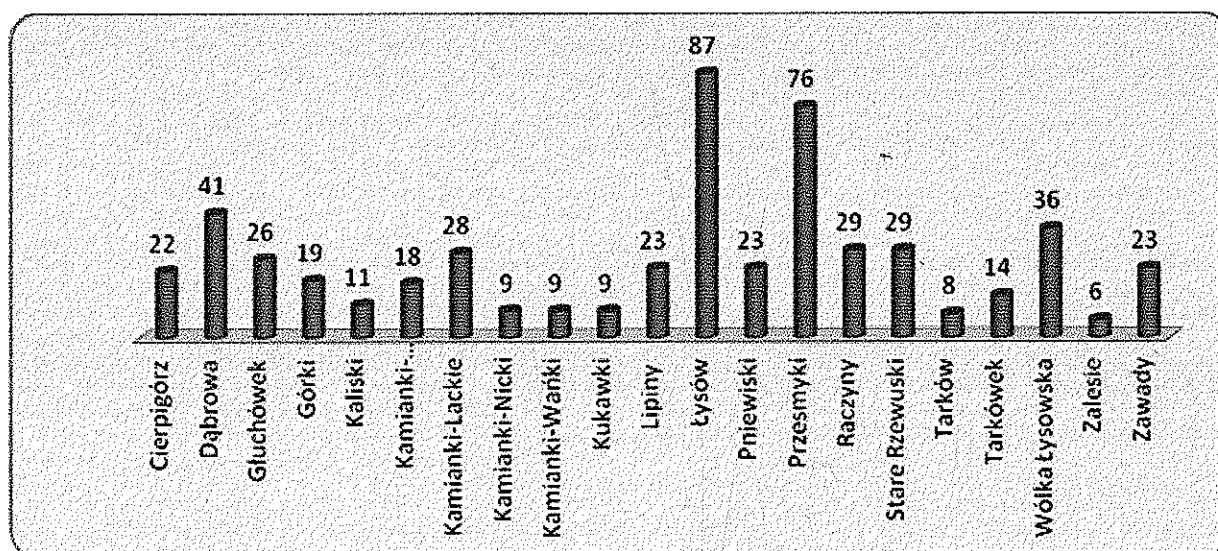
Gmina nie posiada zbiorczych sieci kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków komunalnych. Istnieją indywidualne systemy kanalizacji sanitarnej odprowadzające ścieki do zbiorników bezodpływowych, które opróżniane są okresowo oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków.

W zakresie kanalizacji sanitarnej Rada Gminy Przesmyki uchwałą z 2002r. przyjęła „Program Sanitacji Gminy Przesmyki poprzez budowę biologicznych oczyszczalni przydomowych”. Od 2004r. wybudowano 546 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków po kilkanaście w każdym z 23 sołectw. Dla obiektów komunalnych wybudowano 5 biologicznych oczyszczalni ścieków o następującej przepustowości:

- Urząd Gminy w Przesmykach - 3,2 m³/d
- Zespół Szkół w Przesmykach - 11,0 m³/d
- Zespół Szkół w Łysowie - 5,8 m³/d.
- Przedszkole w Przesmykach - 1,8 m³/d
- Gminny Ośrodek Kultury - 1,8 m³/d.

Wykres 2

Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Przesmyki

Zasadniczym celem realizacji zadań z zakresu ochrony wód jest rozwiązanie problemu gospodarki wodno-ściekowej, co ma się przyczynić do poprawy warunków sanitarnych, osiągnięcia polskich i europejskich standardów oraz norm odnoszących się do gospodarki wodno-ściekowej.

2.3.Ochrona powietrza atmosferycznego

Program ochrony środowiska dla Gminy Przesmyki w zakresie ochrony atmosfery zakłada poprawę płynności ruchu, ograniczenie emisji spalin, poprawę klimatu akustycznego oraz zmniejszenie oddziaływania niskiej emisji. Cele powyższe są realizowane poprzez budowę, modernizację oraz przebudowę ciągów drogowych, modernizację lokalnych kotłowni, zastosowanie paliw alternatywnych, kolektorów słonecznych oraz termomodernizację budynków stanowiących mienie Gminy.

Gmina Przesmyki ma promienisty układ komunikacyjny i prawie centralne położenie ośrodka gminnego. Obsługa komunikacyjna gminy opiera się głównie na transporcie samochodowym. Linia kolejowa Siedlce-Mordy-Hajnówka z przystankiem w Cierpigorzu obsługuje mały fragment południowego rejonu gminy.

Podstawowe znaczenie gospodarcze i społeczne ma sieć dróg powiatowych. Powiązania wewnątrzgminne realizują drogi gminne.

Modernizacja dróg ma istotny wpływ na politykę ochrony środowiska polegającą na zachowaniu równowagi środowiskowej, ekonomicznej i społecznej. Przebudowane odcinki drogowe regulują płynność ruchu pojazdów, co spowoduje zmniejszenie ilości zużywanego paliwa i emisji spalin oraz w znacznym stopniu ograniczy emisję hałasu.

Inwestycje „drogowe” zrealizowane w okresie 2013-2014 to:

- Modernizacja odcinka drogi Łysów – Zaborów poprzez wzmocnienie istniejącej nawierzchni żwirem oraz poczwórne powierzchniowe utrwalenie kamieniem sortowanym na odcinku 1600 mb Wartość zadania 275 591,83 zł.
- Przebudowa dróg na terenie Gminy Przesmyki (1462 mb – 303 384,91 zł) w miejscowościach:
 - Tarkówek o długości 311mb wartość robót 60 667,62 zł.
 - Raczyny o długości 716mb wartość robót 173 422,47 zł.
 - Zalesie o długości 435mb wartość robót 69 294,82 zł.
- Modernizacja drogi na dz. nr 170/1 i 170/2 w miejscowości Łysów poprzez wzmocnienie istniejącej nawierzchni żwirem oraz poczwórne powierzchniowe utrwalenie kamieniem sortowanym”. Wartość robót 83 336,98 zł.

5 października 2011 r. Gmina Przesmyki podpisała z Zarządem Województwa Mazowieckiego umowę o dofinansowanie projektu pn. „Słoneczne Gminy Wschodniego Mazowsza – energia solarna energią przyszłości” realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2007-2013, Priorytet IV – Środowisko, zapobieganie zagrożeniom i energetyka, Działanie 4.3 – Ochrona powietrza, energetyka, Schemat „Odnawialne źródła energii i kogeneracja”. Projekt realizowany był w partnerstwie czterech gmin: Przesmyki – Lider Projektu, Korczew, Paprotnia i Repki.

Podpisano ogółem 1396 umów na montaż instalacji kolektorów z właścicielami nieruchomości. W gminie Przesmyki zainstalowanych zostało 348 kolektorów, z których korzysta 43,64% mieszkańców. Głównym celem zrealizowanego projektu była poprawa jakości powietrza, zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Realizacja projektu wpłynęła na ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery, wzrost bezpieczeństwa ekologicznego, zwiększenie efektywności energetycznej budynków.

W roku 2012 wyłoniony został Wykonawca zadania pn. „Zaprojektowanie i wykonanie roboty budowlanej, polegającej na zamontowaniu instalacji kolektorów słonecznych w celu przygotowania ciepłej wody użytkowej w budynkach mieszkalnych położonych na terenie gmin: Przesmyki, Korczew, Paprotnia, Repki”. Montaż instalacji realizowany był w latach 2012-2013. W roku 2013 zamontowano 813 szt. instalacji solarnych, z czego 148 szt. na terenie gminy Przesmyki.

Osiągnięty efekt ekologiczny w ramach powyższych działań obejmuje w szczególności ograniczenie emisji spalin, zmniejszenie emisji pyłowej i gazowej, ograniczenie zużycia zasobów naturalnych oraz oszczędność energii cieplnej.

W roku 2013 Gmina wykonała zadanie pn. „Termomodernizacja budynków domu nauczyciela w Przesmykach i Łysowie”. Termomodernizacja polegała na wymianie stolarki okiennej i drzwiowej dociepleniu ścian, stopów, stropów piwnic. Wykonanie tego zadania znacznie podwyższyło komfort budynków wpisanych w skład zasobów mieszkaniowych gminy i przyniosło efekty finansowe jak również przyczyniło się do ochrony środowiska. Wartość całego zadania to 189 359,03 zł.

2.4. Gospodarka odpadami

Na terenie gminy Przesmyki nie ma (i nie są planowane do budowy) zlokalizowanych składowisk odpadów i obiektów do odzysku i nieszkodliwiania odpadów. Odpady zebrane z terenu gminy w okresie 2013-2014 były unieszkodliwiane na:

- składowisku w Woli Suchożebrskiej (gmina posiada udziały w w/w składowisku);
- międzygminnym składowisku odpadów w Łosicach.

Prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów.

Zużyte baterie zbierane są na terenie gminy Przesmyki przez Organizację Odzysku REBA S.A. Przeznaczone do tego celu pojemniki ustawione są w siedzibie Urzędu Gminy, w placówkach oświatowych, jednostkach organizacyjnych gminy. W miarę potrzeb organizowana jest zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Przeterminowane leki zbierane są w aptece zlokalizowanej w miejscowości Przesmyki gdzie znajdują się przystosowane do tego celu pojemniki. Ilość zebranych przeterminowanych leków w latach 2013 – 2014 przedstawia tabela poniżej.

Tabela 3

Ilość zebranych przeterminowanych leków w latach 2013-2014

Rok	Ilość w Mg
2013	0,009
2014	0,007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z Apteki w Przesmykach

W okresie sprawozdawczym decyzje – zezwolenia na świadczenie usług w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych z terenu gminy Przesmyki posiadały następujące podmioty:

- 1) Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych ul. Brzeska 110 08-110 Siedlce
- 2) PUK SERWIS – Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ul. Brzeska 110, 08-110 Siedlce

Na terenie gminy nie ma zlokalizowanych dzikich wysypisk śmieci – śmieci pozostawiane przy drogach są sprzątane w ramach akcji „Sprzątanie Świata”.

Zbiórkę, transport i unieszkodliwianie zwłok padłych zwierząt w latach 2013-2014 prowadziły firmy:

- Zbiornica Skórzec ul. Armii Krajowej 45 08-114 Skórzec
- WIZAL P.P.H.U. Niepiekło Tytus, 08-300 Sokołów Podlaski, ul. Lipowa 72

Odbiór następuje w ciągu 12 godzin od telefonicznego zgłoszenia przez rolnika upadku zwierzęcia.

Głównym źródłem powstawania odpadów komunalnych związanych z działalnością bytowo-gospodarczą człowieka są przede wszystkim gospodarstwa domowe oraz obiekty użyteczności publicznej.

Zgodnie z art. 3 pkt. 4 ustawy o odpadach – odpady komunalne to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

W dniu 1 stycznia 2012 roku weszła w życie znówelizowana ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która narzuciła samorządom nowe obowiązki i kompetencje.

Na jej podstawie wprowadzono nowy system gospodarowania odpadami, w którym za odbieranie i właściwe zagospodarowanie wszystkich odpadów komunalnych oraz możliwość selektywnego zbierania odpadów odpowiada gmina. Gmina ustaliła stawkę i sposób naliczania opłaty za odbieranie odpadów, a także tryb, sposób i częstotliwość jej wnoszenia oraz wzór deklaracji o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi i terminie złożenia pierwszej deklaracji, którą zobowiązany jest złożyć każdy z właścicieli nieruchomości. Wysokość opłaty – zgodnie z ustawą – oparta została na liczbie mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość pomnożonych przez stawkę, której wysokość została ustalona w oparciu o koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy.

Przedsiębiorca, wyłoniony przez gminę w drodze przetargu, odbiera odpady wytworzone przez mieszkańców. Gmina sprawuje nadzór nad prawidłowym zagospodarowaniem odpadów komunalnych przez odbierającego,

Gmina ma obowiązek tworzenia punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sposób zapewniający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy, w tym wskazania miejsc, w których mogą być prowadzone zbiórki zużytego elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych.

Tabela 4

**Zestawienie ilości odpadów komunalnych odebranych od mieszkańców gminy Przesmyki
w latach 2013-2014**

Rok	Rodzaj i kod odpadów*								
	20 03 01 Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (w Mg)	15 01 07 Opakowania ze szkła (w Mg)	15 01 02 Opakowania z tworzyw sztucznych (w Mg)	20 03 07 Odpady wielkogabarytowe (w Mg)	20 01 40 Metal (w Mg)	15 01 01 Opakowania z papieru i tektury (w Mg)	20 02 03 inne odpady nieulegające biodegradacji (w Mg)	20 01 08 Odpady kuchenne ulegające biodegradacji (w Mg)	Razem (w Mg)
2013	88,01	38,63	11,82	0	0,78	2,74	0	1,009	142,989
2014	100	43,22	21,34	7,9	3,52	6,76	26,84	0,19	209,77
Razem	188,01	81,85	33,16	7,9	4,3	9,5	26,84	1,199	352,759

Kod odpadu według rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2014 r. poz. 1923)

Mając na uwadze fakt, że usuwanie azbestu jest przedsięwzięciem wymagającym długiego okresu czasu jak i ogromnych nakładów finansowych Gmina Przesmyki podjęła działania w kierunku likwidacji niebezpiecznego produktu poprzez opracowanie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest”. Program został przyjęty uchwałą nr XXIII/136/2009 Rady Gminy Przesmyki z dnia 28 kwietnia 2009r.

Tabela 5

Ilość wyrobów zawierających azbest na terenie gminy w latach 2013-2014

Rok	Ogółem	Od osób fizycznych	Pozostałe podmioty i jednostki
	kg	kg	kg
2013	2 819 285	2 793 569	25 716
2014	2 742 263	2 716 547	25 716

W latach 2013-2014 Gmina Przesmyki pozyskała środki zewnętrzne na realizację zadań polegających na demontażu, transporcie i utylizacji wyrobów zawierających azbest. W roku 2013 środki pochodziły z WFOŚiGW – wartość zadania 31 478,00 zł, natomiast w roku 2014 zadanie sfinansowane zostało w 85% ze środków WFOŚiGW – wartość zadania 46 424,28 zł., w tym dotacja 39 460,00 zł.

Ilość unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Przesmyki w latach 2013-2014 zawiera tabela poniżej.

Tabela 6

Ilość unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest na terenie gminy w latach 2013-2014

Rok	Ilość wyrobów zawierających azbest	
	m ²	w Mg
2013	4655	60,515
2014	7173	94,94

2.5 Zrównoważony rozwój

Podstawowym założeniem są takie działania w sektorze gospodarki i życia społecznego, które pozwolą zachować walory i zasoby środowiska w takim stanie by mogły z nich korzystać przyszłe pokolenia. Działania gminy w tym zakresie ukierunkowane zostały na propagowanie programów rolnośrodowiskowych, rolnictwa ekologicznego, upraw energetycznych oraz działalności agroturystycznej.

Uczestnictwo rolników w programach rolnośrodowiskowych sprzyja środowisku poprzez stosownie praktyk rolniczych prowadzących do ekologizacji produkcji rolnej. Prowadzi to do ograniczenia negatywnych skutków dla środowiska naturalnego wynikających z procesu produkcyjnego.

W Gminie Przesmyki powoli rozwija się również agroturystyka. Poszczególne miejscowości mogą zagwarantować turystom czyste, nieskażone przemysłem środowisko, serdeczną i miłą gościnność oraz możliwość zwiedzania pięknych okolic.

Samorząd gminny przy pomocy ODR stara się propagować wśród mieszkańców tezę, że rozwiązaniem problemu trudnej sytuacji ekonomicznej rolników oraz zbyt niskich dochodów z rolnictwa niewystarczających do zapewnienia odpowiedniego poziomu życia całej rodzinie, może być zapewne działalność agroturystyczna. Z uwagi na fakt, że zakres usług z jakiego korzystają turyści jest bardzo rozbudowany, agroturystyka może przynosić dość duże zyski.

2.6 Monitoring środowiska

W okresie objętym niniejszym raportem działania w zakresie monitoringu środowiska skupiły się na badaniu jakości wód do spożycia na każdym ujęciu, badaniu efektywności działania oczyszczalni ścieków na obiektach komunalnych oraz wydawaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko. Powyższe zadania prowadzą do poprawy jakości wody do spożycia by odpowiadała standardom europejskim oraz zmniejszenia uciążliwości dla środowiska odpadów ściekowych.

3. Podsumowanie

W niniejszym raporcie przedstawiono zadania, które były realizowane w latach 2013-2014 w ramach Programu Ochrony Środowiska Gminy Przesmyki na lata 2006-2009 z perspektywą na lata 2010-2015. Podstawowym celem tworzenia Programu była poprawa stanu środowiska naturalnego oraz stworzenie mechanizmów je chroniących.

Część z zadań zawartych w Programie została zrealizowana, zaś pozostałe będą realizowane w kolejnych latach. Gmina Przesmyki stara się podejmować sukcesywnie działania na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska naturalnego. Wymaga to jednak bardzo dużych nakładów i konieczne jest określenie priorytetów w poszczególnych dziedzinach.

W wielu przypadkach potrzeba środków pozabudżetowych by zrealizować część działań. Istotną przyczyną zaniechania realizacji zadań jest czynnik ekonomiczny.

Najbardziej znaczące działania proekologiczne Gmina Przesmyki realizowała w dziedzinie ochrony atmosfery. Obejmowały one modernizację i przebudowę istniejących ciągów drogowych oraz montaż instalacji solarnych na budynkach mieszkalnych. Zrealizowane projekty z zakresu modernizacji dróg dały możliwość poprawy płynności ruchu, a co za tym idzie również ograniczenie emisji spalin.

Część działań zawartych w Programie Ochrony Środowiska niestety nie została zrealizowana. Wynikało to z faktu, iż inwestycje zapisane w Programie są w większości bardzo kosztowne i wymagają znacznych nakładów finansowych.

Przewodniczący Rady Gminy

Zenton Lipiński